

Ügyszám: NAIH/2015/3009/7/J
Ügyintéző: dr. Bíró János főv.

Hiv. szám: BM/4345/40/2015

Dr. Magyariné dr. Nagy Edit részére
szabályozási és koordinációs helyettes államtitkár

Belügyminisztérium

Budapest

andrea.farkas.rekasine@bm.gov.hu

szkhat@bm.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony!

Az arckép profil nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló törvény véleményezésre megküldött tervezetét megkaptam és ahhoz a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban Hatóság) részéről soron kívül a következő észrevételeket teszem:

1. Az előterjesztés és a törvénytervezet nagyjából az úgynevezett „állókép modul”-hoz kapcsolódó szabályozási tartalomra vonatkozik. Ugyanakkor a 24. §-ban a módosuló rendelkezések között helyet kaptak az úgynevezett „mozgókép modul”-hoz kapcsolódó szabályok is. E két tartalmi egység jelenlegi adatvédelmi megítélése és egyeztetési státusza véleményünk szerint markánsan eltér egymástól. Az állókép modul ügyében érdemi szakmai párbeszédet folytattunk Önökkel és az egyeztetésbe bevont más szervekkel, melynek eredményeként fokozatosan körvonalazódik, hogy milyen szabályozási elvek és követelmények figyelembevételével valósítható meg a Belügyminisztérium által tervezett állólépes biometriai rendszer a személyes adatok védelmének követelményeivel összhangban. Ezzel szemben a mozgóképes modul előkészítése során az álláspontok közelítésére nem került sor, ezért továbbra is úgy látjuk, hogy az nem tartalmaz olyan adatvédelmi előírásokat, amelyekkel elhárítható lenne a súlyos, tömeges információs alapjogi sérelem veszélye. Ezért a mozgóképes modult illetően további érdemi egyeztetést vagy a vonatkozó normaszöveg elhagyását javasoljuk. Az alábbi részletes észrevételeink tehát csak az állóképes modulra vonatkoznak.

2. Az adatvédelmi követelmények az adatkezelés körülményeit figyelembe véve határozhatók meg. Jelen ügyben lényeges, hogy az előterjesztés egy olyan arcképelemző központ létrehozására vonatkozik, amelyben bár informatikai támogatással, de lényegében emberi munkával fogják végezni az ismeretlen személy azonosítását és a személyazonosság ellenőrzésének elemzői támogatását. A humán erőforrás igénybevétele természetes korlátot határoz meg a feldolgozható adatmennyiséget és a feldolgozás sebességét illetően. Előzetesen jelezzük, hogy ha később a technológiai fejlődés folytán az arcképadatok azonosítása és az

azonosság ellenőrzése teljesen automatizálhatóvá válna, úgy az adatkezeléshez tartozó adatvédelmi garanciarendszert újra kell majd gondolni.

3. A törvénytervezethez készített előterjesztés vezetői összefoglalójába belekerültek azok az elvek, amelyek elfogadását korábban Hatóságunk javasolta annak érdekében, hogy az állóképes arcfelismerési rendszer ne sértse az osztott információs rendszerek elvét és az egységes, univerzális személyi azonosító kód tilalmát. Fontos eredménynek tartjuk, hogy a Belügyminisztérium elfogadta ezen alapelveket, ugyanakkor javasoljuk, hogy az alapelvek a törvény szövegében is kerüljenek rögzítésre, hiszen, ha csak az előterjesztés tartalmazza azokat, akkor jogi kötőerővel nem fognak rendelkezni. Ha a törvénybe iktatni javasolt alapelvekkel szemben kétely merülne fel, hogy azok önmagukban rendelkeznek-e normatív tartalommal, akkor kérjük a következők figyelembe vételét:

- Hasonló, a törvényalkotó célját elvi szinten rögzítő, tételes jogszabályi előírások nem ismeretlenek a hatályos joganyagban. Például a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (Nytv.) 2. § (6) bekezdése rögzíti, hogy a nyilvántartás hatálya alá tartozó polgárok teljes körére - ha törvény másként nem rendelkezik - személyi, lakcím és értesítési cím adatokat csak a nyilvántartás szervei gyűjthetnek.
- Az alapelvek rögzítése stabilizálja a törvényt az esetleges későbbi, az adatvédelmi garanciarendszert több kis módosítással erodáló törvénymódosításokkal szemben.
- Az alapelvek eligazítást nyújtanak a jogalkalmazás számára. Ha például az alapelvek között szerepel az, hogy az Arcképelemző Központ senkinek sem továbbíthatja a biometrikus profilt, akkor ez egyértelműen kizárja azt, hogy egy általános adatigénylési jogosultsággal rendelkező állami szerv – például nyomozóhatóság, nemzetbiztonsági szolgálat – a rá vonatkozó szektorális törvény alapján biometrikus profiladatra vonatkozó adatigényléssel éljen az Arcképelemző Központnál.

A fentiek értelmében javasoljuk a vezetői összefoglalóban felsorolt alapelvek közül az a), b), d) és e) pontban írtakat a törvényszövegbe átemelni.

4. Nem világos, hogy melyek lesznek az Arcképelemző Központ adatforrásai. A 4. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 17. § (1) bekezdése a személyiadat- és lakcímnyilvántartást nevesíti adatforrásként. Ugyanakkor a 17. § (2) bekezdése értelmében a központi közúti közlekedési és az útiokmány nyilvántartás is adatforrás lesz.

5. Az Arcképelemző Központ és az adatforrások információs elválasztásának eszköze a kapcsolati kód, ezért lényeges a kapcsolati kód képzés módjának törvényi szintű szabályozása, azaz

- annak kizárása, hogy a kapcsolati kódból valamilyen ágazati szakazonosító kód vagy egyéb személyazonosító adat visszanyerhető legyen, továbbá
- annak kizárása, hogy valamely kapcsolati kód általánosan használt, ezért több adatkezelés összekapcsolására alkalmas kóddá váljon.

A lehetséges adatforrásokra vonatkozó törvények közül az Nytv. tartalmaz a kapcsolati kód képzésére vonatkozó szabályokat (Nytv. 24/A. §), azonban a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény, valamint a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény e tekintetben kiegészítést igényel. Felmerülhet a kapcsolati kódok rendszere helyett az összerendelési nyilvántartás alkalmazása is – ez további megfontolást igényel.

6. A 4. § (3) bekezdését javasoljuk az adatok törlésére vonatkozó objektív határidővel kiegészíteni.

7. Az átdolgozott tervezet a korábbi szövegváltozathoz tett javaslatunknak megfelelően kiegészült olyan szabályokkal, amelyek meghatározzák, hogy az egyes adatkezelési célok elérése érdekében kiknek, az érintettek mely csoportjának adatai kezelhetők. Szerepelnek továbbá a tervezetben egyes, az adatok felhasználását konkretizáló szektorális törvénymódosítások is. Ebből a szempontból immár kifogástalan a nyomozó hatóság és a nyomozó ügyészség, valamint a bv. intézet adatkezelésének szabályozása (8. § (1) bekezdés a) és b) pontok, 8. § (2) bekezdés a) pont, 21.§ (1) - (3) bekezdések). Elfogadhatók az ismeretlen holttest azonosításával kapcsolatos adatfelhasználási szabályok is. A NAV-ra vonatkozó szektorális módosításban (22. § (2) bekezdés) csak az adatmegőrzési időtartam szabályozása hiányzik. Ugyanakkor a többi adatfelhasználási cél esetében továbbra sem történt meg az érintettek csoportjainak konkretizálása, hanem csak általánosságban az szerepel, hogy az adatok „személyazonosság ellenőrzése”, illetve „ismeretlen személy azonosítása” érdekében felhasználhatók. Ez a szabályozási mód az adatvédelmi fenntartáson túl a normavilágosság szempontjából is kifogásolandó.

8. A kormányzati objektumok biztonsági védelmével, valamint az Országgyűlési Őrség tevékenységével kapcsolatos adatkezelés szabályozása ellentmondásos: ha az ellenőrzés a beléptetés folyamatában szükséges, akkor kérdéses, hogy e cél elérhető-e egy olyan eljárással, amelynek határideje 8 nap. Ez a vélt vagy valós ellentmondás arra világít rá, hogy az előterjesztésből és a szektorális módosító szabályok alapján továbbra sem átlátható a tervezett adatkezelés rendszere.

9. A 11. § (2) bekezdése szerint a személyazonosság ellenőrzésére vonatkozó elemzői támogatás igénybevétele esetén az adatigénylőnek már rendelkeznie kell a központi szerv számára átadható kapcsolati kóddal és arckép profillal. Nem világos, hogy ezen adatok milyen forrásból kerülnek az adatigénylőhöz.

10. A 11. § (5) bekezdését javasoljuk kiegészíteni a 11. § (1) bekezdése szerint átvett adatokra vonatkozó törlési kötelezettséggel.

11. A 14. § (1) bekezdése szerint az adat átvételére jogosult az adatok átvételekor nyilatkozhat arról, hogy az érintett tájékoztatható-e az adatok átadásáról. E szabályozás nem számol azzal a lehetőséggel, hogy a tájékoztatási korlátozást megalapozó bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági érdek az idő múlásával megszűnhet. A személyes adatok védelméhez való jog részét képező tájékoztatási jogosultság érvényesülését sértené az, ha a törvény olyan korlátozási automatizmust írna elő, amely alapján az adatkezelő olyankor is mellőzné a tájékoztatási kérelem teljesítését, ha a korlátozás már nem szükséges. Ezért javasoljuk a szabályozást azzal kiegészíteni, hogy a polgár tájékoztatási kérelme esetén a központi szerv legyen köteles tisztázni az adatigénylővel, hogy a tájékoztatási korlátozás szükséges-e még.

12. Az érintett tájékoztatását illetően speciális szabályozási igény merül fel amiatt, mert az Arcképelemző Központ személyes adatokat kezel ugyan, ám a természetes személyazonosító adatoktól és az ágazati azonosító kódoktól elválasztva, ezért ha az érintett a tájékoztatási kérelem során szokásos azonosító adatait – név, lakcím, születési hely, személyi azonosító stb. - adja meg, akkor az adatkezelő nem lesz képes azonosítani őt és ezen okból nem lesz képes eleget tenni az érintettel szemben fennálló tájékoztatási kötelezettségének. Ezért a törvényben részletesen szabályozni kell a tájékoztatás rendjét. Olyan eljárásrendet kell kialakítani, amelyben az érintett

olyan azonosító adatai megadásával fordulhat az Arcképelemző Központoz, amelynek fogadására, a tájékoztatás érdekében történő felhasználására az képes. Ebben az összefüggésben elsősorban az arckép és/vagy a kapcsolati kód jöhet szóba személyazonosító adatként.

13. § 15. § (4) bekezdését javasoljuk olyan értelemben pontosítani, hogy a tájékoztatási jogosultság a 14. §-ban foglaltak szerint korlátozható.

14. § 20. § (4) bekezdése módosítja a létesítményvédelmi célú adatkezelés szabályait. Ezzel összefüggésben célszerű lenne figyelembe venni, hogy bizonyos állami beosztást betöltő, valamint feladatkört ellátó személyek ex lege belépési jogosultsággal rendelkeznek, ezért esetükben a személy, a csomagok, valamint az adatok ellenőrzésére vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók.

Budapest, 2015. augusztus „ ”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár